

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 2 від 24.03.2025 р.

Голова Приймальної комісії

Олександр ТУРУНЦЕВ

Програма фахового іспиту

Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Спеціальності:	A2 Дошкільна освіта, A3 Початкова освіта
Освітні програми:	1.A2.00.01 Дошкільна освіта, 1.A3.00.01 Початкова освіта

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної та
начальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри дошкільної освіти
протокол №4 від 14.03.2025 р.

Завідувач кафедри

Олена ПОЛОВІНА

на засіданні кафедри початкової освіти
протокол №4 від 13.03.2025 р.

Завідувач кафедри

Геннадій БОНДАРЕНКО

Київ – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового іспиту складена для абітурієнтів, які вступають у поточному році на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти за спеціальностями А2 Дошкільна освіта та А3 Початкова освіта і передбачає зріз знань з основ педагогіки та психології на основі здобутого ступеня вищої освіти та відповідно до п. 2.1.7. Правил прийому до Київського столичного університету імені Бориса Грінченка в 2025 році.

Мета фахового іспиту – з'ясування рівня теоретичних знань, необхідних для опанування обов'язкових і вибіркового освітніх компонентів за спеціальностями А2 Дошкільна освіта, А3 Початкова освіта, та виявлення здатності абітурієнта здобувати ступінь бакалавра.

Завдання фахового іспиту полягають у виявленні здатностей вступника до:

- розуміння основних категорій і понять педагогіки та психології, сутності педагогічних явищ і процесів;
- аналізу психологічних та педагогічних явищ, причин та наслідків певних процесів у контексті освітньої діяльності.

Дисципліни: педагогіка, психологія,

Форма проведення: фаховий іспит у формі комп'ютерного тестування.

Тривалість: 60 хвилин

Оцінювання: за 200 бальною шкалою.

Критерії оцінювання знань вступника на фаховому іспиті

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабке застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабке застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Незадовільно. Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ПЕДАГОГІКА

Теоретичні основи педагогіки

Педагогіка як наука: предмет, завдання, методи дослідження. Основні категорії педагогіки: розвиток, виховання, освіта. Зв'язок педагогіки з іншими науками (психологією, соціологією, філософією).

Система освіти України

Структура системи освіти України. Заклади дошкільної та початкової освіти: типи, організаційно-правові засади функціонування. Концепції та стандарти дошкільної та початкової освіти в Україні. Закон України «Про дошкільну освіту» (2024).

Закономірності та принципи розвитку й виховання дітей

Вікові та індивідуальні особливості розвитку дітей раннього, дошкільного та молодшого шкільного віку. Психолого-педагогічний супровід розвитку дитини. Значення здоров'язбережувальної, мовленнєвої, ігрової, мистецько-творчої та пізнавальної діяльності у розвитку дитини дошкільного й молодшого шкільного віку.

Організація освітнього процесу

Сучасні підходи до навчання і виховання (компетентнісний, особистісно орієнтований, діяльнісний). Методи освітньої взаємодії з дітьми дошкільного й молодшого шкільного віку.

Виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку

Цілі, завдання та зміст виховання дітей раннього, дошкільного та молодшого шкільного віку. Методи і форми виховного впливу педагога на дітей дошкільного й молодшого шкільного віку. Формування системи цінностей у дітей раннього, дошкільного та молодшого шкільного віку. Роль сім'ї у вихованні дитини.

Професійна діяльність педагога

Професійні компетентності педагога дошкільної та початкової освіти. Професійна етика та культура педагога. Мистецтво спілкування з дітьми, батьками та колегами. Рефлексійна культура педагога.

Освітні технології в дошкільній та початковій освіті

Використання здоров'язбережувальних, мовленнєвих, ігрових, проєктних, мистецько-творчих та пізнавальних освітніх технологій у взаємодії з дітьми дошкільного й молодшого шкільного віку. STEM-освіта в дошкільній та початковій освіті.

ПСИХОЛОГІЯ

Психіка як предмет пізнання

Психологія як наука про закономірності розвитку та функціонування психіки. Предмет загальної та вікової психології. Поняття про психіку.

Психологія в системі наук

Місце сучасної психології в системі наук. Взаємозв'язок загальної та вікової психології з педагогікою. Значення психологічних знань в практичній діяльності педагога.

Увага

Поняття про увагу як особливу форму психічної активності. Неуважність та її причини.

Відчуття та сприймання

Загальна характеристика пізнавальних процесів. Поняття про відчуття та сприймання. Сприймання простору. Сприймання руху. Сприймання часу. Сприймання як дія. Спостереження і спостережливість.

Пам'ять

Поняття про пам'ять. Види пам'яті. Умови ефективності запам'ятовування. Типи пам'яті. Пам'ять у професійній діяльності педагога.

Мислення та уява

Поняття про мислення. Види мислення. Поняття про уяву. Види уяви. Фантазія як продукт уяви.

Емоційно-вольові процеси

Поняття про емоції та почуття, їх роль у пізнавальній діяльності. Розвиток емоційної сфери дитини.

Поняття про волю. Основні види вольових дій людини. Структура вольового акту: простий вольовий акт; складний вольовий акт. Загальна характеристика вольових станів. Вольові якості особистості. Виховання та самовиховання волі.

Особистість

Поняття про особистість у психології. Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість» та «індивідуальність». Роль активності у розвитку особистості.

Структура особистості. Спрямованість особистості як система стійких мотивів поведінки і діяльності. Інтереси, переконання і світогляд особистості. Самосвідомість особистості, особливості її розвитку. Я-концепція та образ Я. Самооцінка та рівень домагань особистості. Самоповага особистості.

Діяльність та спілкування

Активність і діяльність. Потреби як джерело активності. Структура діяльності. Знання, вміння, навички та звички. Основні види діяльності.

Поняття про спілкування та його види. Невербальна і вербальна комунікації. Мовлення як процес спілкування. Мовлення педагога.

Психологія індивідуальності

Поняття про темперамент. Типи темпераментів.

Поняття про характер та його структуру. Природні та соціальні передумови характеру. Формування характеру.

Поняття про здібності та їх структуру. Загальні та спеціальні здібності. Природні передумови здібностей.

Рекомендовані джерела

Основні:

1. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження. Навчально-методичний посібник. Видавництво «Ранок», Харків, 2021. С. 45-51, 88, 137-142, 217-220
2. Державний стандарт початкової освіти (Затверджено постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>
3. Дитина: Освітня програма для дітей від 2 до 7 років (2020) та Методичні рекомендації до програми ДИТИНА (2021). Наук. кер. Проекту В. О. Огнев'юк; наук. ред. Г. В. Беленька, О. А. Половіна, І. В. Кондратець; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертугіна та ін. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка.
4. Закон України «Про дошкільну освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>
5. Зайченко І.В. Педагогіка: підручник. 3-тє видання, перероблене та доповнене. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 608 с.
6. Кірик М. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навч.-метод. посіб. / М. Кірик, Л. Данилова. Львів : Світ, 2019. 136 с.
7. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Київ: ФОП Ференець В. Б. 2020. <https://bit.ly/2E3xuLJ>
8. Михалюк А.М. Педагогіка : інтерактивний контент : навчально-методичний посібник. Видання друге, доповнене. Київ : Видавництво «Каравела», 2024. 256 с.
9. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
10. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник: Навч. посіб., 4-те вид., випр. і доп. Київ: Каравела, 2020. 418 с.

11. Психологія: навчальний посібник / Т.В. Іванова, О.А. Кривопишина, П.І. Сахно та ін.; за заг. ред. Л.М. Кудояра. Суми: Сумський державний університет, 2011. 331 с.
12. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручник. Київ: Грамота, 2012. 504 с.
13. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Загальна психологія. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
14. Фіцула М. М. Педагогіка : навч. посіб. вид. третє, перероб. і допов. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2013. 230 с.

Додаткові:

1. Васильєва С. А., Гавриш Н. В., Рагозіна В. В. Виховання дітей раннього віку в закладах дошкільної освіти різних типів: монографія. За наук. ред. Н. В. Гавриш. Кропивницький: ІМЕКС-ЛТД, 2021. 226 с.
2. Дурманенко О. Л. Освітня діяльність у групах раннього віку. навч.-метод. посіб. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2022. 188 с.
3. Грама Н. Г. Сенсорний розвиток дітей раннього віку: теорія і практика: монографія. Одеса, 2018. 239 с.
4. Дитина у сучасному соціопросторі : навч. посібник. За ред. Т.О. Піроженко. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2018. 272
5. Карабаєва І. Дитячий садок і Нова українська школа. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2019. № 9. С.9-20.
6. Кондратець І. В. Рефлексуємо, щоб поліпшити взаємодію з батьками. Вихователь-методист. 2020. №3. С. 23–34.
7. Нова українська школа: організація діяльності учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти: навчально-методичний посібник / Кірик М. Ю., Данилова Л. І. Львів: Світ, 2019. 136 с.
8. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / za zag. red. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2019. 208 с.
9. Професійний стандарт «Вихователь закладу дошкільної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>
10. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (29.08.2024). URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>